

Ināpit liber sancti Cipriani Ep̄i. de duode-
cim abusiuis seculi.

Duodecim abusiua sunt seculi. Hōe
est sapiēs sine bonis opib⁹. Senex
sine religione. Adolescēs sine obedi-
enciā. Diues sine elemosina. Ise-
mina sine pudiciā. Dominus sine virtute.
Xpian⁹ cōtencōsus. Paup⁹ superbz. Rex
iniquus. Ep̄s negligens. Plebs sine disci-
plina. Popul⁹ sine lege. sic suffocatur iustici-
a. Hec enim sūt duodecim abusiua seculi. rota
qui in illa fuerit decipit. et ad tartari tenebras
nullo impediēte iusticie suffragio per iustum
dei iudiciū rotatur. Prim⁹ ḡdus

Primus abusionis grad⁹ est. sine opibus
bonis sapiēs a predicatori si fuerit q̄ qd ser-
mone docet actib⁹ explere negligit. Auditores
enim doctrine dicta contēpnūt cum predicatoris
opa a predicatōnis verb⁹ discrepare conspi-
ciunt. Nūq̄ enim fit efficax predicantis auctoritas
nisi eam effectu operis cordi affixerit audiē-
tis. Presertim cū ipse doctor si in vicōrum amo-
re dilapsus fuerit alterius doctoris medicamen-
tum suis vulneribus p̄pendit adhibere. Vñ
a ipse domin⁹ in euangelio. de doctrina patris a
bono ope discipulos instruere volēs. qualem

in hijs cautelam haberēt ammonet dicens . Si
sal euauerit in quo salietur . Hoc est si doctoꝝ
errauerit . a quo iterū doctore emendabitur . Et
si lumen qđ in te est tenebre sunt . ipse tenebre
quāte erunt . Si namq; ocul⁹ a uidentis officio
desierit quis a manu aut pede vl̄ reliquo corpe
illud ministerium exiget . Qua ꝑpter doctores .
cogitent . ne ampliori vīdicte subiaceant . si
plurimis perdicōnis occasionem habundanci
us prestent . Nam a salomon dū multe sapien
cie trāgressionē incurrit totāꝝ ysraheliticę pleb
regni dispersionē solius sui meiti prestuit . Qui
bus ergo cōmittuntur multa . a maiora perdūt
si nō recte dispensauerint rectoris sui munera
que perceperunt . Cui enim plus committitur
plus ab eo exigitur . Et seruus quī domini sui
voluntatem intelligens nō facit . acrius et gra
uius vapulabit .

Secūs Gradus.

Quāndus abusionis gradus est . si sine reli
gione senex inueniatur . cui cum mēbra ex
terioris hominis veteras cūt . vires animi id est
interioris hominis membra incremēta rotoris
nō capiūt . Plus enim oib; religioni operā daē
semib; opetit quos pūtis seculi florida etas trā
acta deserit . Sicut nāq; a in lignis illa arbor re
pba apparet q̄ pꝑ flores fruct⁹ optios oditori

fuo nō exhibet. Sic a in hominibz ipse reprob⁹
est quē flos iuuetutis deserit. a tamē in sui cor
poris senectute bonoz operum fruct⁹ maturos
paruipendit pferre. Qd enim stoliditas fieri po
test. si tunc mēs ad pfectionē festinaē non con
tēdat quando tot⁹ corporis habitus senectute
cōfusus ad interitū pperat. Dum oculi caligāt
aures grauius audiunt. capilli fluūt. facies im
palloz ē mutatur. dentes lassi numero minuūt
cutis arefcit. si a tus nō suauiter olet. pedus suf
foatur. thussis cachinnat. genua trepidāt. ta
los p pedes tumor inflat. Homo interior qui nō
senescit hīs omnibus aggrauatur. a hec ruitu
rā iamiaq; domū corporis cito pnuāciāt. Quid ḡ
supest. nisi ut dum hui⁹ vite defectus appropi
at. nichil aliud cogitare. q̄ quomō future adi
tus prospē pprehendatur quisq; senex appetat
Iuuenib⁹ autē incertus huius vite terminus
instat. semibus vero cūctis maturus ex hac luce
breuiter cōcordat. Cauende sunt ergo homini
due pūcile que in illius carne nō veterescunt
a totū hominē ad peccandū pertrahūt cor vide
licet a lingua. Quia cor nouas semp cogitacōes
machinari non desinit. lingua in impigere lo
quitur qd cūq; cor machinari senserit. Caueat
ergo similis etas ne iste iuuenescens pūcile
totā sibi armoniam decipiāt. et p res ineptas

reliqui corporis gravitati illudāt. Vnicuiq; au-
tem considerandum est quid etate et eminenti
adignum sit ut hoc agat. quod nec vitam nec e-
tatem nec ministeriū vile reddat.

Tercius gradus Adolescens sine obedientia.

Tercius deinde abusionis gradus est. Ado-
lescens sine obedientia. quo mundus a re-
cto rationis ordine deprauat. Qualis namque in sen-
tute obsequi sibi ille sperabit. qui in adolescen-
tia senioribus obedientiam exhibere contemp-
nit. Unde et in puerbio apud veteres habetur
quod seruari nequeat. qui prius alieni seruitu-
tem pretere denegat. Propter quod et dominus
Ihesus in temporibus sue carnis dum adhuc ad
legitimam etatem doctoris non peruenit obe-
dientem ministracionem parentibus exhibuit
Sicut ergo in senibus sobrietas et morū perfe-
ctio requiritur. ita in adolescentibus obsequiū
et subiectio et obedientia rite debetur. Quapropter
et in mandatis legis primū in hijs que ad hoies
pertinent. patris et matris honor impat. Quia
quāuis carnalis pater non superuixerit. aut in-
dignus fuerit. alicui tamen patri digno et vni-
uersi patris honor imperatur. vsq; ad etatem
dignam a filijs prebendus esse ostendit. Qua-
tuor enim modis scripturas diuinas patres vo-
catur. hoc est natura. egente amonitione etate

De patre nāq; naturaliter yacob ad laban loq;
tur. Nisi timor dei patris mei ysaac affuisset tu
lisses omnia que mea sūt. Gēte vero pater de
quādo domin⁹ ad moysen de rulo loquebatur
Ego sū in quies deus patrū tuoz. deus abrahā
deus ysaac. a deus yacob Etate autē pariter et
āmonicōne pater de cū moyses in cāntico deu
tronomij loquitur. Interroga patrē tuū a an
nūciabit tibi. Vñ si naturalis superstes non fu
erit. aut indignus fuerit. āmonēti tamen aut
seniori. adolescētis obediētia prebēda erit. Quo
modo enim honorat⁹ in senectute apparebit q̄
discipline laborem in adolescētia nō sustinebit.
Qd cūq; enim hō laborauerit hoc a metet. Om
nis nāq; disciplina in presentī quidē non vide
tur gaudij sed meroris. postea aut fructum pa
cissimū exercitatis p eam reddit iusticie. Si
cut enim fructus nō inuenitur in arbore in qua
panpim⁹ aut flos prius nō apparuerit. sic in se
nectute honorē legitimū cōsequi non poterit
quī in adolescētia discipline alienus exercitacō
nibus nō laborauit. disciplina igitur absq; obe
dientia qualiter fieri potest. Adolescens sine o
bedientia. est sine disciplina. quomō a ipsa obe
diētia que omnū disciplinarū mater est. mag
na exercitacōne indiget. Etenim sui normā stu
dij a xpo dño suscipit. quī obediens patri vsq;

ad mortem crucis ignominia libenter sustinuit.

Quartus gradus dñes sine elemosina.

Quartus abusiois q̄d̄. dñes sine elemosina qui supflua queq; custodiēda in posterz recōdens. indigentib; a nichil habētib; non distribuit. ppter qd̄ efficitur. nē dū in terra quesita diligēti cura custodit. celestis patrie p̄bennē thesaurum amittit. Ad quē thesaurum domin⁹ ihesus adolescentem illū diuitem qui eum de perfectione interrogauerat. ita respōdes inuirtit. Si vis perfect⁹ esse vade vēde omnia que habes a da pauperib; a veni sequere me a habebis thesauz in celo. Quem thesaurum nullus vmq̄ hominū habere potest. nisi q̄ solacia pauperibus prestat. aut per semetip̄m pauper est. Nō ergo dormiat in thesauris suis. qd̄ pauperes reficere potest. Dñes nāq; que cōgregauerat. hīs fruū sol⁹ nequaq̄ poterit. Quid ergo stulci⁹ est q̄ ppter vnius hominis victū et restitū totam regni celestis perhēnem iocunditatem perdere. a eternos inferni cruciatu absq; vlla solacōis prestolacōe subie. qd̄ ḡ aliqñ p necessitatē amittēdū est. p efna retribuōne sp̄ote distribuēdū ē. Omnia enī q̄ vidētur tpalia sūt. q̄ aut nō vident̄ efna. Quādiū enim tpa les sum⁹ tpalibus tpalia deseruūt. et cū hinc trāserim⁹ eternis eterna solacia prestabūtur

Id circo diligere nō debemus ea que semp non
habebimus. preferim cū ex ptem racōnis au-
rum diuitē thesauri ⁊ agri. ⁊ omnia q̄ habet o-
stendāt qui toto cordis affectu illa diligit. que
se nūq̄ diligūt. Si enim auz ⁊ argētum agros
⁊ vestimenta cūbos ⁊ metalla ⁊ bruta animalī
⁊ quis dilererit. Hec omnia vicē sibi amoris re-
pēdere nō posse ipsa rerū natura ostēdit. Quid
enim a racōne longius est q̄ diligere qd te rea-
mare nō valet. ⁊ negligere illū qui tue dictioni
cū dilectione omnia prebet. Propter hoc igitur
non diligi mūdus. ⁊ diligi primus. a deo preā-
pitur. q̄ proxim⁹ vicē sui amoris potest repēde-
re. qd mūdus minime posse nō dubitat. Licet
enim inimicū esse diligēdum dñs imperet. ut il-
la dilectio amicū illum ex inimico efficiat. Quis
quis ergo diues cupidus. si vult eternas habe-
re diuitias. distribuēdo egenis perdat interim
non māsuras. Si enim nō vendiderit quod dili-
git. memo emere poterit qd cupit. Auari nāq̄
ideo in iudicō a rectissimo iudice nūcupātur ma-
ledicti. q̄ qui preteribāt eorū habitacula non
dicebant. Benedictio domini sup vos. benedixi-
mus vob̄ in nomine dñi. Infelices ergo auari
diuites qui ppter res trāitorias in eternā dā-
pnacōnem dilabūtur. Et ecōtrario beati miseri-
cordes quoniā ipi misericordiā cōsequēt. ffelice

est misericors dū in hac virtute de⁹ nō s̄bstāci
am s̄ affectū inq̄rit.

Quātus ḡdus s̄femina sine pudicitia .

Quintus abusiōnis ḡdus est. s̄femina sine
pudicitia. Sicut enim oēs mores bonos p̄
curat. a cūctos honestos act⁹ custodit in viris
prudētia. sic i feminis cūctos honestos act⁹. nu
trit a custodit pudicitia. Pudicitia nāq; casti
tatē custodit. auariciā refrenat. lites deuītat i
ras mitīgat. libidinē occupat. cupiditatē tēpat
lasciuīam castigat. ebrietatē cauet. verba non
multiplicat. gulam a cōcupiscētiā propug
nat. furtum omnino dāpnat. Quōd plura. com
nia viciā v̄stringit. a omnes virtutes a quicq̄t
coram deo a hominib; laudabile est nutrit. In
pudicitia vero nec laudem ab hominib; in pre
senti seculo. nec remuneracōnem a deo expect³
in futuro. Pudica vero vita famam bonam
inter homines possidet. a de spe future beatitudi
nis gaudet. Presentibus semetipsam imitabi
lem facit. posteris memoriā amabilem facit
a relinquit bonis semper moribus delectatur et
consentit et assiduis scripturarum meditacōni
bus a eloquijs animam vegetat. Bonorū pre
cedencium exempla custodit. a inseparabilia p̄
fectis v̄tubermia nedit. Duob; ergo modis con
stat vere pudicitie exercitacō. id est corporis

habitu et superficie. et animi affectu interno. Per exteriorē modū iuxta apostulū coram hominib⁹ exempla. p̄ interiorē corā deo prouident⁹ opa bona. Pudicitia namq; est corpis. alienas res non appetere. omnē immūditā deuitare. Ante horā cōgruam nō gustare uelle. risum nō exercitare. uerba uana et falsa non loq̄. habitū p̄ omnia ordinatū. p̄positoq; cōueniētem tam capillorum q̄ uestiū sicut decet habere. Cū indignis cōtubnia nō imire. sup̄cilio intuitu neminē aspiciere. Vagari oculos nō p̄mittere. p̄paciō et illecebroso gressu nō incedere. nullo inferior in incepto bono. ope apparere. nulli contumeliā aut ruborem incutere. neminē blasphemare. senes non irridere. meliori non cōtrouersari. De hijs que ignoras nō tractare. etiā que scīs non omnia profere. Nec cū proximis amabilē hominē reddūt. et deo acceptabilē faciūt. Pudicitia uero anime est plus p̄pter dei oculos q̄ hominis omnia bona facere. appetiōes turpiū cogitacōnum cōpescere. omnes meliores se esse estimāe nemini inuidere. De semetipso nil cōfidere. dei se per auxilio res omnes cōmittere. ate dei oculos seipsum cōstituere heretica prauitate sensū non maculare. catholicis p̄ omnia cōsentire. deo soli adherere. caritatē interne mētis domino ihesu xp̄o offerre. Omnia cepta bona opa mortis tm̄

termino finire. Presentes tribulaciones animi
fortitudine p̄uipendere in terra preter p̄rimos
nichil amare cuncti amoris in celo thezaurū cō
stitue. ⁊ p̄ omni bono actu mercede in celestib⁹
a deo supare. Pudicitia namq; ornamētum no
biliū est exaltacō humilium nobilitas ignobi
liam. puchritudo viliū. prosperitas laboran
cium. solacium merentium. augmentum omni
bus pulchritudinib⁹. decus religionis. Defensi
o criminum. multiplicacio meritorū. creatoris
omnium dei amicitia.

Septus ḡdus. Dñs sine virtute.

Sextus abusionis gradus est. Dominus
sine virtute quia nichil proficit domina
di habere potestatem. si domin⁹ ipse nō
habeat vigorem virtutis. Sic hic virtutis ri
gor. non tam exercitu fortitudine. que ⁊ ipsa se
cularib⁹ dominis necessaria est indiget q̄ ani
mi fortitudine que per bonos mores exerceri so
let. Sepe enim dominandi virtus per animi ne
gligentiam perditur. sicut in hely sacerdote
factum fuisse ⁊ probatur. Qui dum per seuerita
tem iudicii filios peccantes non coercuit. in eo
rum vindicta et velut consencienti non pep̄it
Tria ergo necessarie eos qui dominantur habe
re oportet. terrorem scilicet ordinacionem et a
more. Nisi enim ametur a proximis et metuat

ordinacō illius cōstare minime poterit. Per be-
neficiā ergo & affabilitatē p̄curet ut diligatur
& per iustas v̄ndictas nō pprie iniurie. s̄ legis
dei studeat. ut metuat. Propterea quoq; dū
multi p̄ndēt in eo. ipse deo adherere debet. qui
illū in ducatu constituit. qui ad portāda alioꝝ
onera. ip̄sū veluti fortioꝝem solidauit. Paxill⁹
enim nisi bene fixus firmetur. p̄ictiq; inhereat.
omne qd̄ in eo p̄det cito labitur. & ipse solutus
a rigore sue firmitatis cū oneribus ad terram
dilabitur. Sic & princeps nisi v̄ditori suo p̄na-
citer adhaerit & ipse & omnes q̄ ei adherēt cito
depeunt. Quidā nāq; per dominādi officiū. soli-
dus deo appropinquāt. quidam imposto sibi
dignitatis honore detiores fiūt. Moyses enim
accepto ducatu. familiari⁹ dei locucōmbus vte-
batur. Saul vero filius cis. postq̄ ceptū regni
suscepit. p̄ inobediētie supbiā deū offendit. Rex
salomō postq̄ patris sui dauid sedē obtinuit de-
um offendit. Deus illū vltra omnes mōles ad
numerosi populi gubernacōnem sapiētie mune-
re donauit. cōtrario vero ille ydolīs templa fa-
bricauit. Iherobōā seru⁹ salomonis postq̄ reg-
ni sortitus est gubernacula ad idoloꝝ cultū decē
tribus isrl. que erant in pte samarie attraxit.
Per que exēpla euidenter ostēditur quosdam
in sublimiori statu ad maiorē p̄fectionē crescere

quosdā vero sup̄ciliū dñācōnis ad deteriora de
fluere. Per qđ vtrūq; intelligitur eos q̄ ad me
liora cōcedunt p̄ domini auxiliū a virtutem
animi posse id facere. et eos qui ad deteriora di
uertūt. p̄ mētis imbecillitatē p̄ter a negligenci
am errare. Vñ dñs absq; virtute fieri nō debz
quā virtutem sine dei auxiliō nullatenus habz
Qui enim multa tuetur si nō habet fortitudinē
nō valet id agere. qm̄ magna magnis infesta
cōibz; a aduersitatibz; solēt laborāē. Omnis igiē
q̄ preē hoc p̄mitus tō animi intēcōe p̄curet ut
p̄ omnia de dñi adiutorio non dubitet. Si nāq;
cepit in actibz; suis auxiliatorē habē dñm dño
rū. null⁹ hoim̄ cōtēptū habē poterit eius dñatū
Nō ē enim potestas n̄ a deo data. Ipse eleuat de
stercore egenū a sedere facit cū p̄cipibz; popu
li sui. Potentes deponit de sede a exaltat humi
les. ut subditus fiat omnis mundus deo et ege
at gloria dei.

Septim⁹ gradus.

Sep̄tīm⁹ abusionis ḡd⁹ ē. xp̄an⁹ cōtēhosus
Qui cū p̄cipacōnē nominis xp̄i p̄ fidem a
bapt̄simum suscepit cōtra cristi p̄cepta. cadu
ca mundi delectamēta diligit. Omne enim qđ
appetit. aut propter eius rei dilectionem de
qua agitur aut p̄pter alteri⁹ rei amorem q̄ sub
odiosa specie latet appetitur. Quemadmodum

verbi gratia bellū animoso cōpugnāciū confli-
ctu. cum odiosa res sit. ppter amorem victorie
et liberatis pagitur. Et multe alie species dilecte
sub odioso labore vel formidine satis cōtentio
se expētūtur. Vñ patens intelligitur. ad nichil
aliud contendī nisi ppter dilectionem sp̄atam. scī
licet ad cōsequendū amabilem remuneracōez
Quā igitur in mūdo presenti ex quacūq; causa
cōtendit. p̄spicue ostenditur qđ ille diligit mū-
dum. quē diligi per Johānem apostul⁹ spiritus
sancti sermo interdicit. quo ait. Nolite dilige-
re mūdum neq; ea que in mundo sunt. Mundi
enim amor a dei p̄ter in vno corde cohabitare
non possunt. quēadmodū idem oculi celum pa-
riter a terrā nequaquā aspiciunt. Sed querēdū
est si vere in mūdo aliquid sit qđ amari debeat
a quis sit ille mūd⁹ quem diligi divina eloqui
a vetant. Terra ergo cum nascentib; ex ea a
metallis a animantib; . et pulchritudine vestiū
a oblectacōibus ciborū. a hīs que ad hec per-
tinent nō diligi precipiuntur. s; proxim⁹ ppter
quē hec omnia facta sunt amari iubetur. Hec e-
nim omnia predicta velut nō māsuā ad celestē
patriā p̄gētes comitari nequeūt. Proximi ve-
ro velut mansuri regnī coheredes semetipsos li-
center inuicem diligūt. Quod ergo semp in mū-
do non manet. cū mūdo pariter deficiet. Et ipse

mūd⁹ nō amari impat. prim⁹ aut̄ q̄ē pars re
gni celestis in terra interi regnū celoꝝ petētibz
nō incōgrue amat. dū in fūma illa p̄ia. in eñū
cohēs hatebit. Preterea vero mūd⁹ p̄is id
circo nō diligi impat. ne a dei dilectōne alien⁹
seculi dilectus q̄sq; efficiat. Nō ḡ debz; otēdi qđ
nō licet amari. Igit̄ xp̄ian⁹ q̄ hoīs xp̄i similitu
dinē tenet. moꝝū qđ similitudinē habē debz;. Xp̄i
an⁹ enī recte nemo dī. nisi qđ xp̄o moꝝibz; coeḡē
de xp̄o vero p̄ p̄phetā ita describitur. Ecce puer
me⁹ quē elegi. elect⁹ meus. & placuit sibi in illo
aia mea. Donā spiritū meū sup̄ eum nō otēdit
neq; clamabit. neq; audiet aliq̄s in plateis vo
cē ei⁹ Ecce xp̄s non otēdit neq; clamabit. et tu si
moꝝ cristī similitudinē retinē cupis nō otēdas
nec abusu⁹ in ecclesia cristiana existas Suis e
nim secutoibz; crist⁹ p̄cepit. Nolite vocari rab
bi. vnus est enim magister vester qđ in celis est
crist⁹. Et patrē nolite vocare super terrā. vnus
est enim pater vester qđ in celis est omnes autē
vos fratres estis. Quī a ad supplicādū nobis
impauit dicere. sic in quēs orabit̄s. Pater no
ster quā es in celis sanctificetur nomen tuum
ffrustra ergo cōtēdit in terra. qđ patrē a patriā
se profitetur habere in celo. cuius possessō ne
mo efficiatur. nisi qđ de terrene patric cōtēcōne se
curus habetur.

Octauus Gradus.

Octauus abusionis gradus est. paup supb⁹
qui nichil habēs in supbiam extollitur. cū
ēōtrario diuitibus seculi nō supbie sapere per a
postolū imperatur. Quid enim stollidius fieri
potest. q̄ illū qui per infimā miseriam velut in
terra abiectus a extrem⁹ atq; humilis incede
re a tristat debueāt supcūoso superbie tumo
re inflatam mētem contra dū erigere. Per qd
viciū lapsi corruerūt. qui fūmo celi cediti erāt
culmine. Quid ergo vult q̄h potēs in terra su
perbire. q̄ pre omnibus hominib; debuerat hu
milis apparere. Sed ne de paup tate sua tristitiā
am habeāt. qd a deo accepturi sint paupēs at
attēdant. Ipse etenim inquit. Beati pauperes
spiritu quoniā ipsoꝝ est regnū celorum. Recta
nāq; dispensacōe misericōis dñs. celi regnum
illis pmitit. quibus regnū terraz participacō
nem velut inter mortuos abstulit. ut ipse diues
in celi sede appareat. qui in terra penitus nichil
pcurat. Cauēdum vero pauperib⁹ ē ne dū per
necessitatē terre regnū ptereūt. p mētis impru
dentiam etiā celoꝝ regna amittāt. Cū enim dei
dispensacōne paup tatis necessitatē acceperint
in ipsoꝝum pēdet arbitrio vtz pauperes spiritui
sint. Nō enim quibuscūq; pauperibus celorum
regna pmittingur. sed hīs tātmōdo. quib;

diuiciāz inopiā aīaz humilitas comitat Pau
p enim humil paup spiritu appellat. q̄ cū ege
nus foris cernitur int⁹ nūq̄ in supbiā eleuatur
qm̄ ad sequēda regna celozū plus valet mētis
humilitas. q̄ p̄ncū diuiciarū tpalis paupitas
Etenim humiles q̄ bñ diuicias possessas habēt
possunt paupes spū appellari et supbos nichil
habētes. haut dubiū ē beatitudine paupitatis
p̄uari. de qb; vtrisq; sācta scriptura ita loq̄tur.
Est q̄si diues cū nichil habeat. ⁊ est q̄si pauper
cum in multis diuicijs sit. Nobilis ergo inopia
est mentis humilitas ⁊ inepte diuicie sunt ani
morum enormitas. Prouidendum ergo pau
peribus est. ut semetipsos q̄les sint intelligāt.
⁊ qd̄ rebus cōsequi non valent mentis timore
supbire desināt.

Nonus Gradus.

Nonus abusionis ḡdus est rex iniqu⁹ quē
cū iniquozū correctorem esse oportuerit eti
am in semetipso nominis sui dignitatem non
custodit. Nomē enim regis intellectualiter hoc
retinet. ut subiectis omnibus rectoris officium
procuret. sed qualiter alios corrigere poterit quī
pprios moēs ne iniq̄ sint nō corrigit. quoniam
iusticia regis exaltatur solium et inueritate so
lidantē gubernacula populozū. iusticia vero re
gis ē. neminē iniuste p̄ potenciā opprimē sine

accepōne psonarū inter viz et proximū suum
iudicare. Aduenis a pupillē a viduis defensorē
esse furta cohibere. adulteria punire. iniquos
non exaltare. impudicos a histriones non nu
trire. impios de terra p̄dere. homicidas a periur
rātes viuere nō sinere. Ecclesias defendere. pau
peres elemosinis alere. iustos sup regni nego
cia cōstituere. senes a sapiētes a sobrios consi
liarios habere. Magoz a artioloz a phicomista
rum supsticōmbz non intendere. iracundiā dif
ferre. patriā fortiter et iuste cōtra aduersarios
defendere. p omnia in deo cōfidere. pspitibus
nō eleuare animum. Cuncta ad ūsa patienter fe
re. fidem catholicam in deum habere. filios suos
nō sinere impie agere. Certis horis oracōibz in
sistere. ante horas ograuias non gustare cibum
Ve enim terre cui? rex puer est. a cuius prin
ces mane comedunt. Hec regni pspitatem im
pnti faciūt. a regem ad celestia regna meliora
pducunt. Qui vero regnū suum scdm hanc le
gem nō disp̄saucrit multas inimicū imperij ad
uersitates tolerat. Idcirco enim sepe pax popu
lorum rumpit et offendicula etiā de regno sus
citant. terrarum quoq; fructus minuitur. et
seruicia populorū p̄pediunt. multi a varij la
bores pspitatem regni inficiūt. Carozū a libero
rum mortes tristitiā cōferunt hostium incurfus

provincias vndiq; vastant. bestie armentorum
a pecorum greges dilacerant. tempestates ae
ris a hemispheria turbata terrarum fecunditate
a maris ministeria phibent. et aliquando ful
minum idus segetes a arborum flores a panpi
nos erant. Super omnia vero regis in iusti
cia non solum presentis impij faciem obfuscat
sed etiam filios suos a nepotes. ne post se reg
ni hereditatem teneant obscurat. Propter pi
aculum enim salomonis regnum domus ysra
el dominus de manibus filiorum eius disperfit.
Et propter iusticiam dauid regis. lucernam de
semine eius in iherusalem reliquit. Ecce quan
tum iusticia regis in seculo valet inuentib; per
spicue patet. Pax populorum est tutamentum
patrie. emunitas plebis manimentum gentis.
Cura languorum. gaudium hominum. Tempe
ries aeris. serenitas maris. terre fecunditas. so
lacium pauperum. Hereditas filiorum. et sibi
metiphi spes future beatitudinis. Attamen sci
at qd sicut in trono hominis primus constitut⁹
est. sic a in penis si iusticiam non fecerit prima
tum habiturus e. Omnes naq; quoscumq; pec
catores sub se in presentia habuerit. supra se mo
do miserabili in illa futura pena habebit.

Decimus gradus.

Decimus abusionis gradus est. Episcopus negligens. Qui gradus sui honorem inter homines requirit. si ministerium sui dignitatem curam deo pro quo legatione fungitur non custodit. Primum namque ab episcopo quid sui nominis dignitas teneat inquiratur. quoniam episcopus cum grecum nomen sit speculatoz interpretatur. Quare vero speculatoz ponatur et quid a speculatoze requiratur. dominus ipse denudat cum sub ezechielis prophete persona episcopo officii sui rationem denuntiat. ita inquires. Speculatozem dedi te domui israel. Audiens ergo ex ore meo sermonem annuntiabis eis ex me. Si autem videris gladium ferientem et annuntiaveris ut revertatur impius a via sua. ipse quidem impius in iniquitate sua morietur. sanguinem autem eius de manu tua requiram. si autem tu annuntiaveris et ille non fuerit reuersus ipse quidem in iniquitate sua morietur. tu autem animam tuam liberaisti. Decet ergo episcopi qui omnium speculatoz positus est. peccata diligenter attendere. et postquam attenderit. etiam corrigere. Et si non potuerit. iuxta euangelij regulam scelerum operarios declinare. Si enim inquit in euangelio. peccauerit in te frater tuus. corripe eum inter te et ipsum solum. si te audierit. lucratus es fratrem tuum. Si autem te non audierit adhibe ad huc tecum unum vel duos ut in ore duorum aut trium testimonium stet omne verbum. Quod si et illos

nō audierit. dic ecclesie. si aut nō audierit eccle-
siā sit tibi sicut ethnicus a publicanus. Tali or-
dine expellēd⁹ ē. q̄cūq; doctōri epō adherere cō-
tēpnit a q̄ tali ordine expuls⁹ fuerit. ab alio do-
ctore. sine epō recipi nō debz. De sacerdote i lege
scribit. Viduā a repudiatā nō accīpiat vxorē
Qui ḡ excommunicatū a catholico illo nō pmittē-
te recipit extra scripturē statuta agit. Hac racōe
epm ad eos q̄bz i speculacōe p̄positus ē esse oꝝ
ceterz q̄l i semetipso cē debeat paulus ap̄ls ex-
ponit. vt ad ḡdū veniēs sit sobri⁹ prudēs. sapi-
ēs. modest⁹. hospital. filios habēs subditos. cū
omni castitate. testimoniū hñs bonū ab hñs
q̄ foris sūt. p̄ferēs doctōrmarū fidelē sermonē.
āte ep̄atū non plus q̄ vnā hñs vxorē. nō p̄cul-
for nō bilinguis. non ebriofus non neophytus
ut p̄ hoc ipse prius oñdat i ope. qd̄ alios docz
s̄mone doctōrme. Caueāt ergo negligētes ep̄i
qd̄ i tpe vindictē dñs p̄ p̄phetā v̄quē. Pastro-
res demolitū sūt populū meū. nō pascebant pa-
stōres grege meū. s; pascebāt pastores semetip-
sos. S; pot̄ p̄curēt id i qd̄ cōstituit eos dñs
sup familiā suā. date ill cibū i tpe suo. mēsurā
tritici. purā. s. et p̄batā doctōrīā q̄n⁹ veniēte
dño mereātur audire. Euge serue bone a fidel
quia i pauca fuisti fidelis supra multa te cōsti-
tuā i tpe i gaudiū domini tui.

Vnde amicus Gradus.

Unde amicus abusionis gradus est. plebs sine disciplina. que dum discipline exercitacionibus non seruit. absque discipline rigore non euadit. atque idcirco psalmiste uocibus indisciplinate plebi predicatur. Apprehendite disciplinam ne quando irascatur dominus. disciplina uero est morum ordinata correctio et maiorum preceptum regularis obseruatio. De qua disciplina paulus apostolus ita loquitur. In disciplina pseuerate tamquam filii uobis offert se deus. quod si extra disciplinam estis cuius princeps facti sunt omnes. ergo adulteri et non filii estis. Qui ergo adulteri et indisciplinati sunt celestis regni hereditatem non capiunt. filii autem paterne discipline correctores fuerunt. et hereditatem quamque se recipere posse non desperant. De qua etiam disciplina ysaias in disciplinate plebi predicat dicens. Quiescite agere per uice se. discite bene facere. Et item psalmista cum summa uoce psallit dicens. Declina a malo et fac bonum. Infelix ergo est qui abicit disciplinam. Audi etenim extra aliquid. milites qui dominum crucifigentes non sciderunt tunicam. sed qui ecclesie scindunt disciplinam tunicam scindere uidentur. Sicut enim tunica totum corpus preter caput tegitur ita disciplina omnis ecclesia preter cristum protegitur et ornatur. Ipsa uero tunica contexta fuerat

de super per totum. quia eadem disciplina ecclesie
e a dño de celo tribuitur a integratur. De q̄ do
minus cum ad patrem ascenderet postq̄ resur
rerit a mortuis ad apostolos suos loquebatur
Vos autem sedete in ciuitate quo ad usq; idu
amini virtute exalto. Tunica ergo corporis xpi
e disciplina ecclesie. Qui autē extra disciplinā e
alienus est a corpore cristi. Non scindam⁹ illā
igitur. s; sorciamur de illa. nō soluam⁹ quitq̄
de mādatis xpi s; vnusquisq; in q̄ vocatus e in
eo pmaneat apud deum.

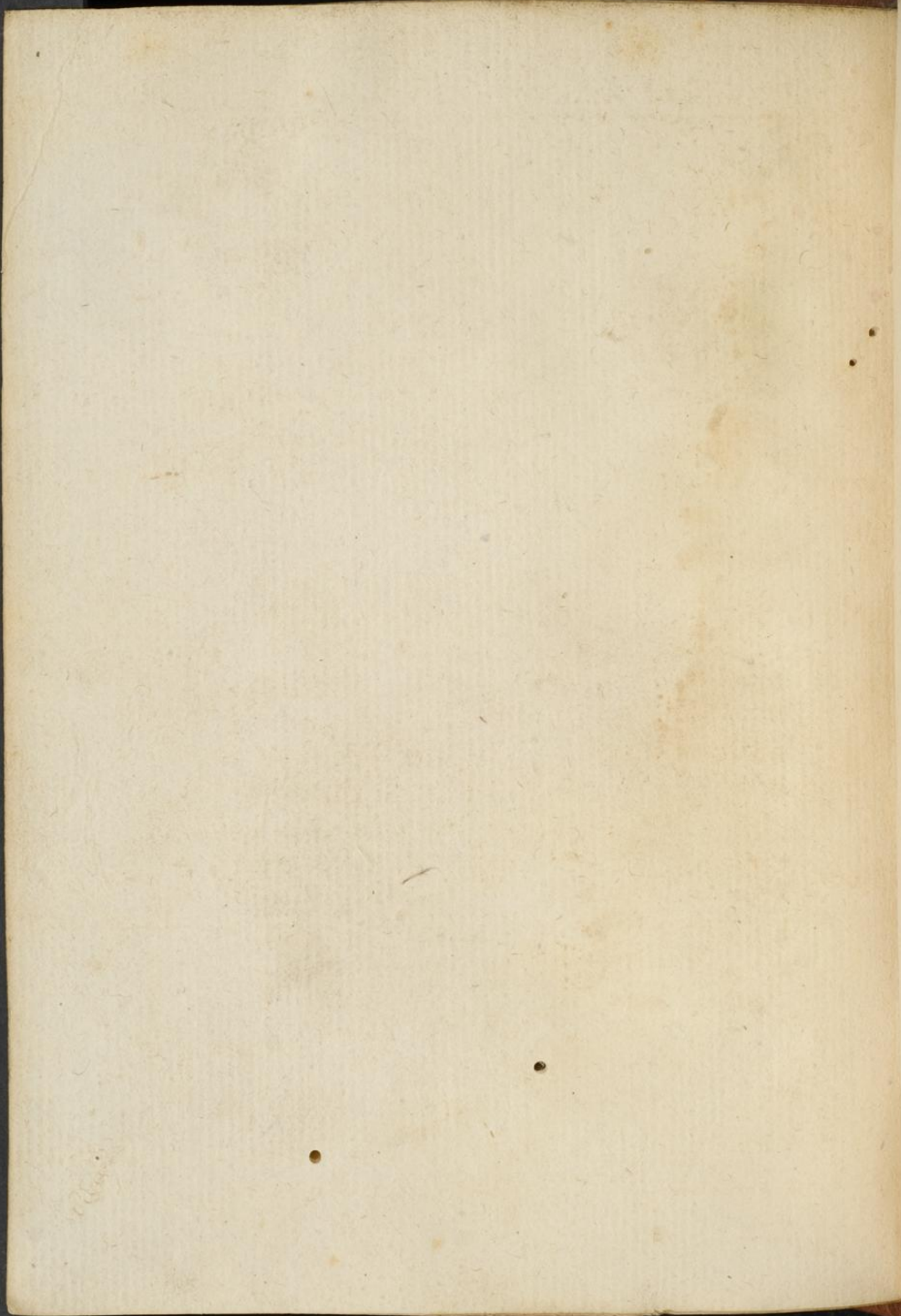
Duodecimus Gradus.

Duodecimus abusionis grad⁹ e populus
sine lege Qui dñi dei dicta. a legū scita stēp
nit per diuersas errorū vias eundem pdicōnis
laqueū incurrit. De qb; vñs sub psona preuari
catoris populi humanū gen⁹ ppheta ita deplā
git. Nos autē sicut oues errauim⁹. vnusquisq;
in viā suā dedinauit. De qb; etiā vñs eadē sapi
ētia loquitur per salomonē. Multe vie vidētur
hoib; recte. nouissima earū ducunt ad mortē q̄
vtiq; multe pdicōnis vie tūc incēdūtur. cum v
na regal via. lex dei videlicet que neq; ad dex
teram neq; ad sinistrā dedinat per negligenciā
deseritur. De qua scilic; via domin⁹ ihesus xps
q̄ e finis ad iusticiā legis omni credētū denūciat
Ego sū via. veritas et vita nemo venit ad p̄ez

nisi p me. Ad quā viā omnes homines cōiter
inuitat dīcēs. Venite ad me oēs qui laboratis
a onerati estis. Nō est psonarū acceptō apud de
um. Vbi non ē iudeus a grecus masculus a fe mi
na. seruus a lib. barbarus a sitha s̄ omnia et in
omnib; x̄ps. Omnes enim vnū sūt in x̄po ih̄u
Dū ḡ x̄ps finis ē legis. q̄ sine lege sunt sine x̄po
sūt. Igitur populus sine lege. populus sine cristo
est. Abusuū ergo ē in tpibus euāgelij populū
fieri sine cristo. q̄n aplis in cunctas gētes licen
tia predicacōis data est. q̄n comitruū euāgelij
p cūctas seculi ptes intonuit. q̄n gentes q̄ non
sectabāt iusticiā apprehēderūt iusticiā. Quādo
qui lōge fuerūt facti sūt x̄pe in sāguine cristi q̄
aliquādo nō populus nūc autē populus sāctus
in cristo. q̄n est tps acceptabile. a dies salutis
a tēpora refrigerij in cōspectu altissimi. quādo
vnaqueq; gēs hab; testē r̄urrectionis. quādo
prestatur dñs. Ecce ego vobiscū sū omnib; di
ebus vsq; ad cōsumacōnem seculi. Nō simus ita
q; sine cristo in hoc tpe transitorio. ne sine no
bis x̄ps esse incipiat in futuro.

Explicit liber iste. Deo laus





[Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page]



gott
in p
tam

re be
religi
beide
de von
ho-er
auff
re dem
me e
beginn
für in
wacht
von
happ
sch
zucht
dum
sicht
na la

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue	Cyan	Green	Yellow	Red	Magenta	White	3/Color	Black
Blue patch	Cyan patch	Green patch	Yellow patch	Red patch	Magenta patch	White patch	3/Color patch	Black patch

TIFFEN® Gray Scale

© The Tiffen Company, 2007

- R Red
- G Green
- B Blue
- W White
- G Gray
- K Black
- C Cyan
- Y Yellow
- M Magenta

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

